

This question paper contains 3 printed pages]

O—32—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. (First Year) (Distance Education) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2017

HISTORY

Paper IV

[भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीचा इतिहास (1858 ते 1950)]

(Saturday, 13-5-2017)

Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.

Time— Three Hours

Maximum Marks—80

N.B. :— (i) तात्वीक भाग प्रश्न संख्या (4) आहे.

(ii) प्रती प्रश्न गुण संख्या (20) आहे.

(iii) पहिल्या प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

1. वस्तुनिष्ठ प्रश्न (अत्यावश्यक) : 20

(अ) प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा : 5

(1) निःसारण सिद्धांत कोणी मांडला ?

(2) क्रांती या शब्दाचा अर्थ सांगा.

(3) राजद्रोहाच्या आरोपाखाली म. गांधीना कोणत्या वर्षी अटक झाली ?

(4) 1919 च्या कायद्याला दुसऱ्या कोणत्या नावाने ओळखले जाते ?

(5) इ. स. 1724 मध्ये हैद्राबाद राज्याची स्थापना कोणी केली ?

(ब) रिकाम्या जागा भरा : 5

(1) सूरत अधिवेशनाचे.....हे अध्यक्ष होते.

(2) जहालांच्या कार्यक्रमास.....या नावाने ओळखले जाते.

(3) दांडी येथील सत्याग्रहासाठी गांधीजी.....सहकार्यासह निघाले.

(4) तैनाती फोजेची पद्धत.....या ग. ज. ने लागू केली.

(5) हैद्राबाद स्टेट शेड्यूल कास्टचे मुळ नाव.....होते.

P.T.O.

(क) योग्य तो पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा :

5

- (1) किप्स मिशनचे अध्यक्ष हे होते.
 - (a) सर पॅथीक लॉरेन्स
 - (b) सर स्टॅफर्ड क्रिप्स
 - (c) ए. व्ही. अलेक्झांडर
- (2) लंडन इंडिया सोसायटीचे हे अध्यक्ष होते.
 - (a) उमेशचंद्र बॅनर्जी
 - (b) दादाभाई नौरोजी
 - (c) फिरोजशाह मेहता
- (3) मवालांचा चळवळीवर विश्वास होता.
 - (a) घटनात्मक
 - (b) आक्रमक
 - (c) विघटनात्मक
- (4) इंग्रजानी मार्शल लॉ या शहरात लागू केला होता.
 - (a) मुंबई
 - (b) पूणे
 - (c) सोलापूर
- (5) बंगालची फाळणी इ.स. मध्ये झाली.
 - (a) 1905
 - (b) 1911
 - (c) 1947

(ड) 'अ' स्तंभ व 'ब' स्तंभातील योग्य जोड्या जुळवा :

5

- | 'अ' स्तंभ | 'ब' स्तंभ |
|------------------------------------|----------------------|
| (1) भारतीय असंतोषाचे जनक | (अ) 17 सप्टेंबर 1948 |
| (2) नेताजी सुभाषचंद्र बोस | (ब) नेहरू रिपोर्ट |
| (3) राष्ट्रीय काँग्रेसची स्थापना | (क) चलो दिल्ली |
| (4) मोतीलाल नेहरू | (ड) 1885 |
| (5) हैद्राबाद संस्थानाचे विलीनीकरण | (ई) लोकमान्य टिळक |

2. खालीलपैकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा :

20

- (1) जहालमतवादाच्या उदयाची कारणे लिहा.
- (2) भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची संक्षिप्त स्वरूपात उत्तरे लिहा : 20

- (1) राष्ट्रवादाच्या उदयाची प्रमुख कारणे लिहा.
- (2) मीठाच्या सत्याग्रहाचा आढावा घ्या.
- (3) क्रांतीकारी चळवळ व दहशतवादी चळवळ यातील फरक स्पष्ट करा.
- (4) जंगल सत्याग्रहाची माहिती लिहा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर संक्षिप्त टिपा लिहा : 20

- (1) फिरोजशाहा मेहता
- (2) चितगाव कट
- (3) मुस्लीम लिग
- (4) पोलीस अॅक्शन
- (5) सूरत काँग्रेस
- (6) मॉंटफोर्ड सुधारणा.